

Homilie ke mši sv. na 15. výročí diecéze

Vážený pane nuncie, vážení spolubratři biskupové ze sousedních diecézí regensburžské a českobudějovické, vážení generální vikáři, vážení spolubratři v kněžské a jáhenské službě, vzácní hosté, milé sestry a milí bratři!

Dnes v poledne uplynulo přesně 15 let od vyhlášení plzeňské diecéze. Proto jsme se sešli, abychom poděkovali Bohu za 15 let její existence a všeho dobrého, co se v ní za oněch 15 let událo, abychom Boha poprosili za odpuštění všech nedostatků a chyb spáchaných ať už ze zlé vůle nebo z nedbalosti či z opomenutí dobrého a prosili ho, aby nám to pomohl napravit. Sešli jsme se také proto, abychom vyjádřili vděčnost všem, kteří jakýmkoliv způsobem pomohli diecézi během její patnáctileté existence. A to jak po stránce duchovní, tak i hmotné. Je to velký zástup lidí, známých i neznámých. A také institucí. Nechci je vyjmenovávat, protože by to zabralo všechn čas vymezený na homilii a ještě bych na mnohé zapomněl. Chceme však při této mši sv. prosit, aby jim všem dobrotivý Bůh jejich pomoc štědře odměnil. Tím vyjádříme vděčnost tím nejlepším způsobem.

I.

Vaši pozornost bych chtěl obrátit na jubilující diecézi. Na onu místní církev, ve které žijeme, na její patnáctiletou minulost, přítomnost a hlavně budoucnost. Procházel jsem texty homilií na zahájení života diecéze, tj. 10. července 1993 a na různá výročí. Ze všech textů byla patrná snaha udělat diecézi živým společenstvím věřících, otevřeným společností, ve které se nachází. Udělat vše pro to, aby přítomnost Pána Ježíše Krista uprostřed jeho lidu zářila v síle jeho Ducha a proměňovala všechny a všechno. Podařilo se a daří se naplnit tyto velké a přitom naprosto nezbytné ambice? Nezbytné nejen pro církev, ale především pro společnost, ve které se nachází. A přitom jde o společnost, kterou mnozí charakterizují jako jednu z nejsekularizovanějších v Evropě. A je třeba říci, že v uplynulých patnácti letech se tento trend sekularizace projevoval a projevuje stále výrazněji. Na druhé straně stále víc vnímáme ve společnosti touhu po duchovním rozměru. Lidé dnes mají po hmotné stránce téměř vše, nač si vzpomenou. Ale šťastnější nejsou, i když být šťastný je pro ně jeden ze základních životních cílů a potřeb. A proto se obracejí k duchovním hodnotám a vyhledávají je, nebo jsou k nim aspoň citlivější. Protože však jsou v duchovních věcech málo orientovaní, jsou ochotní brát vše, co se jen trochu duchovně tváří, od astrologie přes magii k nejrůznějším formám přírodních náboženství a také velká východní náboženství, jako je buddhismus a hinduismus. Křesťanství je velmi často ani nepřihlíženo, připadá jim jako něco zastaralého, přežitého.

To vše je pro nás velká výzva, protože pro nás platí Ježíšův příkaz „*jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky a křtěte je*“ (Mt 28,20). Jsme tedy posláni především k vlastnímu národu, ke spoluobčanům kolem nás, často i k našim přátelům a blízkým, ba do vlastní rodiny, abychom jim zvěstovali Ježíše Krista a jeho Evangelium, abychom jim vydávali přesvědčivé a přitažlivé svědectví o našem Pánu. Co to tedy pro nás znamená?

II.

1) Musíme začít sami od sebe, aby nás samotné atmosféra doby, tj. mentalita konzumu, která se i nám zadírá pod kůži a působí na nás, ať chceme či nechceme, aby nás neovlivnila. Abychom naopak my sami dokázali atmosféru ve společnosti ovlivňovat natolik, nakolik je to možné, aspoň tam, kde žijeme, kam sahá náš vliv. Znamená to, že je třeba, abychom usilovali o stálý duchovní růst, růst ve víře a ve svatosti a stále prohlubovali i své náboženské vzdělání. To platí bez výjimky pro všechny, kteří do naší diecéze patří: od biskupa a jeho spolupracovníků, přes všechny kněze a jáhny, řeholníky a řeholnice, pastorační pomocníky, až po každého věřícího kdekoliv v diecézi. Co z toho plyne? V tomto případě vynechám kněze a jáhny i řeholníky a řeholnice i příslušníky hnutí a spiritualit; ti všichni mají své metody a znají směrnice a své povinnosti v tomto ohledu. Soustředím se tedy na pastorační práci ve farnostech.

a) Ta má svůj rozměr duchovní a nábožensky vzdělávací. Po stránce duchovní se nám v minulosti nejlépe osvědčily obnovy farností, konané ve stylu P. Sieverse a P. Baumerta. Vytvořily ve farnostech živá společenství věřících, praktikujících denní četbu a rozjímání Božího slova. Tato společenství se stávají sítí schopnou zachycovat lidi duchovně otevřené a hledající a křesťany stojící na okraji a tím dále oživovat farnost. Také se ukázalo, že tito duchovně obnovení jsou schopni pomáhat ve službě obnovy dál ve vlastní i v jiných farnostech. Je třeba v této obnově pokračovat i v dalších farnostech, kde je o to zájem ze strany kněží i ze strany věřících. A je možné pokročit i dál a využít dalších kurzů a forem obnovy, které jsou k dispozici. Mám na mysli osvědčené kurzy Koinonie Jan Křtitel, která s nimi úspěšně působí po celém světě. Jsem si jist, že s nimi ráda pomůže i v naší diecézi. Rovněž se osvědčily a osvědčují duchovní cvičení, exercicie a rekolekce, konané pro farnosti, vikariáty a pro diecézi. Zde působí efekt společně prožité obnovy, která posiluje společenství v oněch zmíněných oblastech: farnostech, vikariátech, diecézi.

b) V oblasti náboženského vzdělávání připadají v úvahu katecheze, především o nedělích, ale i ve všední dny. Tyto katecheze mohou dávat buď kněží a jáhny sami, anebo připravení pastorační pomocníci. Jde o to pro ně najít vhodný prostor. V době, kdy je v kostelích dostatečně teplo, je to možné tam, jinak na farách či v jiných, třeba i pronajatých prostorách. Důležité ovšem je, abyste vy, věřící, byli ochotni tomu věnovat půl hodinu až hodinu navíc, přede mší svatou, po mši svaté nebo zvláště odpoledne či večer, nejlépe v neděli, anebo i ve všední dny. Je důležité si uvědomit, že je důležité víc poznávat Boha a církve, mám-li je víc milovat. Vždyť jde o základní životní zaměření, pro které je třeba víc udělat a víc se mu věnovat. Pokud by nebylo možné mít samostatné katecheze, je třeba využít programu katechezí o nedělních homiliích, který vydala ČBK pod názvem „Učíci se církve“.

c) Je ovšem třeba, aby kněží měli o nedělích víc času, měli jednu až dvě mše sv. a mohli tyto katecheze konat místo třetí a čtvrté mše. To ovšem vyžaduje od věřících, aby byli ochotni jezdit na nedělní bohoslužby do farního kostela, či do kostela v jiné spádové obci. Myslím, že je otázka času, kdy si na to musíme zvyknout. Když jezdíme za prací, vzděláním, za lékařem, sportem či zábavou, proč ne za bohoslužbou? Je také lépe se sejít ve větším společenství farnosti, než pouze v několika málo osobách. Ve všední dny pak mohou být mše sv. i v těchto menších obcích a skupinkách.

d) Důležitou potřebou věřících je denní četba Písma sv., které je spolu s Eucharistií nejdůležitějším duchovním pramenem pro náš život. V tom se velice osvědčila praxe

Denní tiché chvíle, kterou jistě mnozí dobře znáte a chcete-li ji poznat a používat, obraťte se na své kněze, případně na pastorační oddělení našeho Biskupství.

2) Další důležitou starostí je najít účinný způsob oslovení veřejnosti s cílem přiblížit jí křesťanství.

a) Je to možné především skrze křesťanské umění. Skrze koncerty křesťanské hudby a výstavy křesťanského výtvarného umění, obojí doplněné vhodným slovem, které pomůže posluchačům přiblížit ducha křesťanské víry, ze kterého toto umění vyrůstá. Je potěšitelné, že kolem mnohých kostelů, které potřebují opravy, vznikají občanská sdružení, která kromě oprav se věnují často i této činnosti.

b) Velkou službu v přiblížení křesťanství veřejnosti koná křesťanská charitativní služba zaměřená na všechny potřebné, věřící i nevěřící. Týká se jak činnosti Diecézní charity a všech jejích složek - za tuto činnost jsme všem charitním pracovníkům velmi vděční - ale také se týká služby křesťanské lásky, kterou vykonávají jednotliví věřící ve farnostech vůči všem potřebným. I za ni vám chci poděkovat. A nejsem to jen já. Vzpomeňme na úryvek z evangelia, kdy Pán Ježíš vám řekne: *„cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili...pojdte a ujměte se království...“* (srov. Mt 25, 31 a násl.).

c) Dalším důležitým nástrojem je škola, především naše církevní školy. I tady je na místě poděkování našim školám, jejich vedení, učitelům i všemu personálu a povzbudit vás všechny k jejich podpoře a k využívání těchto škol pro vaše děti a mládež.

3) K tomu, abychom dovedli působit účinně v současné sekularizované společnosti, je nutná i příprava kněží. Byli jsme vychováváni většinou ve stylu klasické pastorace, kdy věřící chodili za námi a my jsme jim sloužili katechezí, svátostmi, mší svatou, svátostinami. Dnes je situace jiná. Hledající a zvláště nehledající vzdáleni většinou za námi na faru a do kostela nepřijdou. Je třeba, abychom my přišli za nimi a oslovili je. Jakým způsobem a kam, se musíme učit my, kněží a jáhni a všichni pastorační pomocníci.

a) Musíme se na to vyzbrojovat především duchovně, protože kdo nehoří, ten nezapálí. K tomu slouží duchovní obnovy a exercicie, které si můžete buď zajistit sami anebo použít služeb kněžského spirituála, mons. Josefa Žáka. Navíc k tomu teď máme dobře vybavené prostory v Perninku a Horní Blatné.

b) Důležitá jsou i živá kněžská společenství, kde máme možnost se mimo jiné učit formovat a vést společenství našich věřících. Slouží ovšem především k vzájemnému povzbuzení a posile, která je pro nás dnes velmi důležitá a potřebná.

c) Nutná je i vzájemná výměna zkušeností z pastorace, kterou bych chtěl v blízké budoucnosti začít organizovat na úrovni vikariátů, případně na úrovni širší.

4) Pro misii a evangelizaci v naší společnosti konají velkou službu řeholní společenství, která je třeba dále podporovat, ale také využívat jejich služeb.

a) Jsou to salesiáni a salesiánky - obě společenství konají mnoho pro děti a mládež; dominikáni se službou především studentům i dospělým; františkáni se službou dětem a mládeži i celému farnímu společenství; sestry sv. Josefa se službou mladým i seniorům; sestry sv. Kříže, které se v poslední době pokoušejí o oslovení mladých při jejich hledání životní orientace; je to Koinonia Jan Křtitel, která má široký záběr a velký potenciál, zatím málo využívaný v diecézi. Je to i společenství v Nečtinech, které koná pozhnanou službu pro Romy v Dobré vodě i Slovenské katolické centrum,

keré pomáhá Slovákům, aby se v našem nevěřícím prostředí duchovně neztratili. Jsou i další společenství, která jsem nezmínil a omlouvám se jim.

b) Je třeba přizvat i další. Doufám, že časem u nás obnoví své misijní působení obláti, do Karlových Varů přijdou redemptoristé a do Plzně společenství Neokatechumenátní cesty. Jsme otevřeni i pro další, kteří jsou ochotní přijít a spolupracovat v naší diecézi na misii a evangelizaci.

c) Toto působení má však nesmírně důležitou část, na kterou nesmíme zapomínat, a tou je modlitební podpora. Bez ní je veškerá pastorační a misijní aktivita neúčinná, nebo jen nedostatečně účinná. Sem patří na prvním místě modlitební stráž premonstrátů v Teplé u hrobu zakladatele kláštera a patrona naší diecéze. Modlitební podporu jsem měl zvláště na mysli, když jsem usiloval, aby do diecéze přišli trapisté. Chci jim poděkovat za jejich vytrvalé doprovázení modlitbami a obětmi i za jejich svědectví života, které mnohé velmi oslovuje. Víím, že nás doprovázejí svými modlitbami i mnohá společenství mimo diecézi. I jim za tuto modlitební podporu velmi děkuji. Chci ovšem poděkovat i všem lidem z diecéze, zvláště nemocným a trpícím, kteří své modlitby a utrpení obětují za diecézi i za celou církev. Bůh vám všem velkoryse odplatí za tuto tak důležitou a potřebnou službu.

III.

Vážení a milí, načrtl jsem vám svoji vizi, jak dál v diecézi. Mnoho z těchto věcí se už uskutečnilo a dál pokračuje, některé se reálně připravují. Nejsou to tedy nereálné plány. Je však rozhodující jedna skutečnost, a tou je vůle Boží. Ta je totiž nejdůležitější pro naše vize a plány. V osobním životě i v životě rodin, společenství, farností, diecéze. Snažme se jí být vždy otevřeni, sledovat ji a ze všech sil plnit. Pak se budou uskutečňovat naše plány, protože to budou současně plány Boží. Bohu totiž nesmírně záleží na tom, aby nám dal a připravil to nejlepší. A to je vždy jeho plán, jeho vůle. Amen.